

Õlimaal "Luik" aastast 1915.

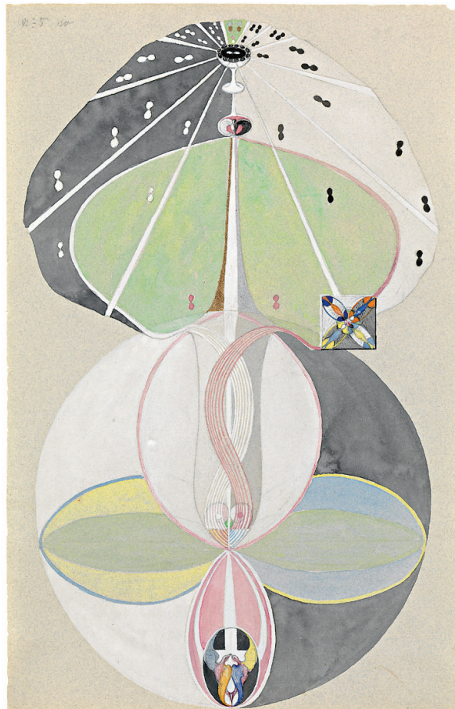
Ühe aasta jooksul maalis af Klint oma ateljee põrandal kümme paberile kantud teost, mis oma mõõtmetelt võiksid katta kogu tavalise elutoa seina. Vasakul üks neist, 1907. aastal maalitud "Lapsepõlv".

kasvanud dünaamilised abstraktsed kujundid, müstilised tähekombinatsioonid ning erinevate religioossete süsteemide põhikujundid nagu ring, ruut ja kolmnurk. Teda näib huvitavat laiem perspektiiv religioonidele, soov pakkuda religiooni deülest maailmapilti, mis hoidub kristluse ülimumlikkusest. "Kümne suurima" sea: helendab lapsepõlve ideed kujutaval maalil tohutusuur lootosis – piiritu puhtus märk Ida religioonides.

Sama teose alumisest osast võib aga leida kahe sõõri osalisel kattumisel tekkiva läätsekujutise (*vesica piscis* – kalapõis), mis on iidne ühtsuse ja täiusse suunas liikumise sümbol. Hilma af Klinti tööde põhilised motiivid on ka teosofiilise kulgemise ja arengu sümbol spiraal. Kunstniku idee oli luua oma loomingu keskse tsükli näitamiseks spiraalne hoone, milles vaataja võiksid liikuda ringselt keskpunktis asuva kolme "Altarimaali"(1915) suunas.

Oma ajast eest

Hilma af Klinti isiksuse kirjeldamisel on esile tõstetud, et talle oli omane äärmine süstemaatilisus ja analüüsivõime, mida käivitas teda läbi elu saatnud kahtlus ja kõige laiemas mõttes püüd mõista oma rolli maailmas. Hilma af Klinti loomingu teemade areng ja erinevad aspektid avanevad just tööde tsüklilisuse ja seeriatega.

"Hea ja kurja tundmise puu", 1915, akvarell, guaaš, grafiit, metallikvärv.

kaudu. Tema maalid mõjuvad teadusliku süsteemina, milles liigutakse makro- ja mikrodimensioonide vahel.

Af Klint asus hämmastava süvenemisega avastama maailma, mis ei olnud siiani leidnud kujutamist. Suureformaadilisi abstraktsed töid hakkas Hilma af Klint tegema varem kui abstraktse kunsti pio-

neeridena tuntud Vassili Kandinsky, Kazimir Malevitš, Piet Mondrian ja František Kupka. Hilma af Klint ei tegele puhta värvi ja vormi abstraktsusega, vaid püüab anda vaatajale nähtamatutele tasanditele.

Salaja abstraktsionist

Vastupidi teistele hoidis af Klint oma loomingut enda eluajal salajas, tundes, et publik ei ole võimeline teda mõistma. Kogu oma loomingu, sealhulgas üle 1000 teose ja 125 märkmeraamatu pärandas ta oma vennapojale Erik af Klintile. Oma testamendis märkis af Klint, et tema töid võib avalikkusele näidata alles 20 aastat pärast tema surma.

Hilma af Klint oli arvamusel, et tema kaasajal ei olda valmis tema abstraktset loomingut mõistma. Tema elu ajal teadsid tema abstraktsest müstilisest loomingust Hilma af Klinti lähemad sugulased ja rühmitusse "Viisik" kuulunud naised, kellest eriti lähedane sõprus oli Hilmal Anna Casseliga. Ilmselt arvas ta, et 20 aastat pärast tema surma võiks olla teoste "päevaalguse kätte" toomiseks sobiv aeg.

Praegu kuuluvad af Klinti tööd põhiliselt sihtasutusele Stiftelsen Hilma af Klints Verk. Erakogusse kuulub näitusel eksponeeritud töödest üks varane naturalistlikus laadis maastikumaal "Kevadmaastik. Vaade Lomma rannikule" (1892).